

Sänkt alkoholskatt för alkoholvaror från oberoende småproducenter

Promemorians huvudsakliga innehåll

Den 1 juli 2025 infördes svenska regler om nedsatt skatt för öl från oberoende småbryggerier. I denna promemoria finns förslag om nedsatt alkoholskatt för andra alkoholvaror från oberoende småproducenter. Det föreslås att nedsättningen ska omfatta alkoholvaror producerade av producenter vars årsproduktion uppgår till som mest 100 000 liter vin, 1,5 miljoner liter andra jäsna drycker, 25 000 liter mellanklassprodukter eller 1 000 liter ren alkohol för etylalkohol. Producenterna som omfattas av nedsättning delas in i fem olika kategorier utifrån sin årsproduktion. Alkoholvaror från producenter i kategorin med lägst produktion ges skattenedsättning med 50 procent. Nedsättningen minskar sedan stegvis med 10 procentenheter per kategori.

Nedsättningen föreslås enbart gälla alkoholvaror från producenter som är juridiskt och ekonomiskt oberoende från andra producenter av samma kategori alkoholvaror och dessutom inte tillverkar på licens. För andra alkoholvaror än etylalkohol krävs även att producenten måste använda lokaler som är fysiskt skilda från andra producenter av samma kategori alkoholvaror. Om två eller fler småproducenter av någon annan alkoholvara än etylalkohol samarbetar räknas de som en oberoende liten producent, så länge inte deras totala produktion överstiger maxnivåerna. Nedsättningen gäller inte om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde.

För andra jäsna drycker gäller nedsättningen endast drycker som har framställts genom jäsning av frukter, bär, grönsaker, honung löst i vatten, eller genom jäsning av färsk eller koncentrerad juice som framställts av de ovannämnda varorna. Vid produktionen får alkohol endast tillsättas i sådan dos som är absolut nödvändig för att späda ut eller upplösa aromer. Tillsatsen av alkohol får inte medföra att alkoholhalten ökar med mer än 1,2 volymproducent eller att produktens karaktär avsevärt förändras.

Skatteverket ska ges möjlighet att förelägga den som är eller kan antas vara en oberoende småproducent att inkomma med uppgifter om huruvida den är en oberoende småproducent och i så fall vilken årsproduktion den har. Skatteverket får revidera den som är eller kan antas vara en oberoende småproducent i syfte att kontrollera uppgifterna i en skattedeklaration.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Innehållsförteckning

Promemorians huvudsakliga innehåll	2
1 Lagtext	4
1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:156) om alkoholskatt	4
1.2 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	10
2 Bakgrund och gällande rätt	12
3 Sänkt alkoholskatt på drycker från oberoende småproducenter	13
3.1 En skattenedsättning införs.....	13
3.2 Hur stora producenter omfattas?.....	14
3.3 Utformningen av nedsättningen.....	15
3.4 Krav för att omfattas av nedsättning.....	17
3.5 Skatteverkets och Tullverkets hantering.....	20
3.6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	23
4 Konsekvensanalys.....	23
4.1 Offentligfinansiella effekter	24
4.2 Effekter för företagen	26
Vilka företag som berörs	26
Effekter på administrativa kostnader	26
Ekonomiska effekter.....	27
Effekter på konkurrens	27
4.3 Effekter för sysselsättning	28
4.4 Effekter för Skatteverket, Tullverket och allmänna förvaltningsdomstolar.....	28
4.5 Effekter för enskilda och för ekonomisk jämställdhet.....	29
4.6 Effekter på folkhälsa och oregistrerad införsel.....	30
4.7 Övriga effekter	30
5 Författningskommentar.....	30
5.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:156) om alkoholskatt	30
5.2 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	40

1 Lagtext

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:156) om alkoholskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2022:156) om alkoholskatt
dels att 1 kap. 13 och 15 §§, 2 kap. 1, 2 a, 4 och 5 §§ och rubriken
närmast före 1 kap. 13 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas fem nya paragrafer, 2 kap. 3 a, 4 a, 4 b, 5 a och
6 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Särskilda definitioner för
oberoende småbryggerier¹

Särskilda definitioner för
oberoende småproducenter

13 §²

Med oberoende småbryggeri
avses i denna lag en sådan
producent av *öl*

1. som är juridiskt och
ekonomiskt oberoende av andra
producenter av *öl*,

2. som använder lokaler som är
fysiskt skilda från lokaler som
används av andra producenter av
öl,

3. som inte producerar på licens,
och

4. vars årsproduktion av *öl* inte
överstiger 3 000 000 liter per år.

Med oberoende småproducent av
en viss alkoholvara avses i denna
lag en sådan producent av *den*
aktuella alkoholvaran

1. som är juridiskt och
ekonomiskt oberoende av andra
producenter av *samma typ av*
alkoholvara,

2. som använder lokaler som är
fysiskt skilda från lokaler som
används av andra producenter av
samma typ av alkoholvara,

3. som inte producerar på licens,
och

4. vars årsproduktion av *den*
aktuella alkoholvaran inte
överstiger *den nivå som anges i*
andra stycket.

Den nivå som avses i första
stycket är för

– *öl*: 3 000 000 liter per år,

– *vin*: 100 000 liter per år,

– *andra jästa drycker*: 1 500 000
liter per år,

– *mellanklassprodukter*: 25 000
liter per år,

¹ Senaste lydelse 2025:102.

² Senaste lydelse 2025:102.

– etylalkohol: 1 000 liter ren alkohol per år.

Kravet i första stycket 2 gäller inte producenter av etylalkohol.

15 §³

Om två eller flera producenter som var och en uppfyller kraven i 13 § samarbetar med varandra och enbart på grund av detta samarbete inte uppfyller kraven i 13 § 1–3 anses de ändå vara oberoende *småbryggerier* om deras sammanlagda årsproduktion av *öl* inte överstiger 3 000 000 liter per år. I så fall ska årsproduktionen för var och en av dem anses uppgå till deras sammanlagda årsproduktion av *öl*.

Om två eller flera producenter som var och en uppfyller kraven i 13 § samarbetar med varandra och enbart på grund av detta samarbete inte uppfyller kraven i 13 § 1–3 anses de ändå vara oberoende *småproducenter* om deras sammanlagda årsproduktion av *den aktuella alkoholvaran* inte överstiger *den nivå som anges i 13 § andra stycket*. I så fall ska årsproduktionen av *den aktuella alkoholvaran* för var och en av dem anses uppgå till deras sammanlagda årsproduktion av *alkoholvaran*.

Första stycket gäller inte om samarbetet avser produktion av etylalkohol.

2 kap.

1 §⁴

I detta kapitel finns bestämmelser om

- skatt på *öl* (2 och 2 a §§),
 - skatt på *vin* (3 §),
 - skatt på andra jästa drycker (4 §),
 - skatt på mellanklassprodukter (5 §),
 - skatt på etylalkohol (6 §),
 - undantag från skatteplikt för vissa varor (7–9 §§), och
 - undantag från skatteplikt i vissa situationer (10–16 §§).
- skatt på *vin* (3 och 3 a §§),
 - skatt på andra jästa drycker (4–4 b §§),
 - skatt på mellanklassprodukter (5 och 5 a §§),
 - skatt på etylalkohol (6 och 6 a §§),

2 a §⁵

För *öl* som har producerats av *ett* oberoende *småbryggeri* tas skatt i stället ut per liter med

– 50 procent av skatten om årsproduktionen uppgår till 500 000 liter eller mindre,

För *öl* som har producerats av *en* oberoende *småproducent* av *öl* tas skatt i stället ut per liter med

³ Senaste lydelse 2025:102.

⁴ Senaste lydelse 2025:102.

⁵ Senaste lydelse 2025:102.

- 60 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 500 000 liter, men inte 750 000 liter,
- 70 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 750 000 liter, men inte 1 000 000 liter,
- 80 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 1 000 000 liter, men inte 2 000 000 liter, och
- 90 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 2 000 000 liter, men inte 3 000 000 liter.

Första stycket gäller inte om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde.

3 a § För vin som har producerats av en oberoende småproducent av vin tas skatt i stället ut per liter med

- 50 procent av skatten om årsproduktionen uppgår till 20 000 liter eller mindre,*
- 60 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 20 000 liter, men inte 40 000 liter,*
- 70 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 40 000 liter, men inte 60 000 liter,*
- 80 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 60 000 liter, men inte 80 000 liter, och*
- 90 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 80 000 liter, men inte 100 000 liter.*

Första stycket gäller inte om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde.

4 §⁶

Skatt på andra jätta drycker tas ut per liter för

- drycker med en alkoholhalt som överstiger 2,25 men inte 4,5 volymprocent med 10,38 kronor,
- drycker med en alkoholhalt som överstiger 4,5 men inte 7 volymprocent med 15,34 kronor,
- drycker med en alkoholhalt som överstiger 7 men inte 8,5 volymprocent med 21,12 kronor, och
- drycker med en alkoholhalt som överstiger 8,5 men inte 15 volymprocent med 29,58 kronor.

För andra jästa drycker med en alkoholhalt på högst 2,25 volymprocent tas skatt ut med 0 kronor.

Med andra jästa drycker avses varor som hänförs till KN-nr 2206 men som inte omfattas av skatteplikt enligt 2 eller 2 a § och drycker som hänförs till KN-nr 2204 och 2205 men som inte omfattas av skatteplikt enligt 3 §, om

1. alkoholhalten överstiger 1,2 men inte 10 volymprocent, eller
2. alkoholhalten överstiger 10 men inte 15 volymprocent och alkoholhalten uteslutande har uppkommit genom jäsning.

Med andra jästa drycker avses varor som hänförs till KN-nr 2206 men som inte omfattas av skatteplikt enligt 2 eller 2 a § och drycker som hänförs till KN-nr 2204 och 2205 men som inte omfattas av skatteplikt enligt 3 eller 3 a §, om

4 a § För andra jästa drycker som har producerats av en oberoende småproducent av andra jästa drycker tas skatt i stället ut per liter med

– 50 procent av skatten om årsproduktionen uppgår till 250 000 liter eller mindre,

– 60 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 250 000 liter, men inte 500 000 liter,

– 70 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 500 000 liter, men inte 750 000 liter,

– 80 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 750 000 liter, men inte 1 000 000 liter, och

– 90 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 1 000 000 liter, men inte 1 500 000 liter.

Första stycket gäller inte om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde.

4 b § De skattenivåer som anges i 4 a § är endast tillämpliga på sådana drycker som har framställts genom jäsning av frukter, bär, grönsaker, honung löst i vatten, eller färsk eller koncentrerad juice av någon av dessa varor. Vid

produktionen av sådana drycker får alkohol endast tillsättas i sådan dos som är absolut nödvändig för att späda ut eller upplösa aromer. Tillsatsen av alkohol får inte medföra att alkoholhalten ökar med mer än 1,2 volymproducent eller att produktens karaktär avsevärt förändras.

5 §⁷

Skatt på mellanklassprodukter tas ut per liter för

- drycker med en alkoholhalt som inte överstiger 15 volymprocent med 37,34 kronor, och
- drycker med en alkoholhalt som överstiger 15 volymprocent med 61,90 kronor.

Med mellanklassprodukter avses varor som hänförs till KN-nr 2204, 2205 och 2206 men som inte beskattas enligt 2–4 §§ och vars alkoholhalt överstiger 1,2 men inte 22 volymprocent.

Med mellanklassprodukter avses varor som hänförs till KN-nr 2204, 2205 och 2206 men som inte beskattas enligt 2–4 a §§ och vars alkoholhalt överstiger 1,2 men inte 22 volymprocent.

5 a § För mellanklassprodukter som har producerats av en oberoende småproducent av mellanklassprodukter tas skatt i stället ut per liter med

- 50 procent av skatten om årsproduktionen uppgår till 5 000 liter eller mindre,
- 60 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 5 000 liter, men inte 10 000 liter,
- 70 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 10 000 liter, men inte 15 000 liter,
- 80 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 15 000 liter, men inte 20 000 liter, och
- 90 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 20 000 liter, men inte 25 000 liter.

Första stycket gäller inte om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde.

6 a § För etylalkohol som har producerats av en oberoende småproducent av etylalkohol tas skatt i stället ut per liter ren alkohol med

– 50 procent av skatten om årsproduktionen uppgår till 200 liter ren alkohol eller mindre,

– 60 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 200 liter ren alkohol, men inte 400 liter,

– 70 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 400 liter ren alkohol, men inte 600 liter,

– 80 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 600 liter ren alkohol, men inte 800 liter, och

– 90 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 800 liter ren alkohol, men inte 1 000 liter.

Första stycket gäller inte om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

1.2 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 37 kap. 10 a § och 41 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 kap.

10 a §¹

Skatteverket får förelägga den som är eller kan antas vara *ett* oberoende *småbryggeri* enligt lagen (2022:156) om alkoholskatt att lämna uppgifter av betydelse för kontroll av dess status som oberoende *småbryggeri* eller dess årsproduktion.

Skatteverket får förelägga den som är eller kan antas vara *en* oberoende *småproducent* enligt lagen (2022:156) om alkoholskatt att lämna uppgifter av betydelse för kontroll av dess status som oberoende *småproducent* eller dess årsproduktion.

Lydelse enligt prop. 2025/26:5

Föreslagen lydelse

41 kap.

3 §

Revision får göras hos

1. den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078),
2. någon annan juridisk person än ett dödsbo,
3. den som har anmält sig för registrering,
4. den som har ansökt om eller är godkänd för F-skatt,
5. sådant ombud för en beskattningsbar person som inte är etablerad i Sverige och som avses i 6 kap. 2 §,
6. den som har ansökt om godkännande som upplagshavare enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi, lagen (2022:155) om tobaksskatt eller lagen (2022:156) om alkoholskatt,
7. den som har ansökt om godkännande som registrerad varumottagare enligt lagen om skatt på energi, lagen om tobaksskatt eller lagen om alkoholskatt,
8. den som har ansökt om godkännande som skattebefriad förbrukare enligt lagen om skatt på energi eller lagen om alkoholskatt,
9. den som har ansökt om godkännande som registrerad avsändare enligt lagen om skatt på energi, lagen om tobaksskatt eller lagen om alkoholskatt,
10. den som har ansökt om godkännande som lagerhållare enligt lagen om skatt på energi, lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik, lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter eller lagen om tobaksskatt,

11. den som har ansökt om godkännande som registrerad mottagare eller registrerad EU-handlare enligt lagen om skatt på kemikalier i viss elektronik,

12. den som har ansökt om godkännande som registrerad distansförsäljare av tuggtobak och övrig tobak enligt lagen om tobaksskatt,

13. den som har ansökt om godkännande för särskild hantering av proviantering till havs enligt 8 kap. 4 § lagen om skatt på energi,

14. den som är eller kan antas vara en rapporteringsskyldig plattformsoperatör enligt 2 kap. 2 eller 3 § lagen (2022:1681) om plattformsoperatörers inhämtande av vissa uppgifter på skatteområdet och hos den som åtagit sig att genomföra de åtgärder för kundkännedom som anges i 6 kap. samma lag för en rapporteringsskyldig plattformsoperatörs räkning,

15. den som är eller kan antas vara *ett* oberoende *småbryggeri* enligt lagen (2022:156) om alkoholskatt, 15. den som är eller kan antas vara *en* oberoende *småproducent* enligt lagen om alkoholskatt,

16. den som är eller kan antas vara en rapporteringsskyldig leverantör av kryptotillgångstjänster enligt 2 kap. lagen (2025:000) om inhämtande av vissa uppgifter om kryptotillgångar och hos den som åtagit sig att genomföra granskningsförfarandet som anges i 7 kap. samma lag för en sådan leverantörs räkning, och

17. den som är eller kan antas vara ett rapporteringsskyldigt finansiellt institut enligt 2 kap. 19 § lagen (2015:62) om identifiering av rapporteringspliktiga konton med anledning av FATCA-avtalet eller 2 kap. 21 § lagen (2015:911) om identifiering av rapporteringspliktiga konton vid automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton och hos den som åtagit sig att genomföra granskningsförfarandena som anges i 4–8 kap. i respektive lag för ett rapporteringsskyldigt finansiellt instituts räkning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2 Bakgrund och gällande rätt

Beskattningen av alkohol är delvis harmoniserad inom EU. Reglerna på EU-nivå är uppdelade på flera olika direktiv, bl.a. rådets direktiv 92/83/EEG av den 19 oktober 1992 om harmonisering av strukturerna för punktskatter på alkohol och alkoholdrycker, nedan kallat alkoholskattedirektivet. I direktivet finns regler om att medlemsstaterna får välja att tillämpa nedsatta skattesatser på drycker producerade av små, oberoende producenter. För öl och etylalkohol har reglerna funnits under lång tid och för övriga drycker infördes de 2022. De nedsatta skattesatserna får inte understiga 50 procent av standardskatten och får inte tillämpas på företag vars årsproduktion överstiger vissa nivåer – 20 miljoner liter för öl, 100 000 liter för vin, 1,5 miljoner liter för andra jästa drycker (exempelvis cider) och 25 000 liter för mellanklassprodukter (exempelvis portvin). För etylalkohol (sprit) är nivån 1 000 liter ren alkohol per år. När det gäller andra jästa drycker får de nedsatta skattesatserna enbart tillämpas på drycker som uppfyller vissa krav på ingredienser och produktionssätt. För att en producent ska anses vara oberoende krävs att den är juridiskt och ekonomiskt oberoende av andra producenter av samma sort alkoholvara och att den inte producerar på licens. För producenter av andra alkoholvaror än etylalkohol finns även ett krav att den använder lokaler som är fysiskt skilda från andra sådana producenters. För andra alkoholvaror än etylalkohol får medlemsstaterna tillåta att två eller fler småproducenter som samarbetar med varandra räknas som en oberoende liten producent, så länge inte deras totala produktion överstiger maxnivåerna.

Inom de ramar som anges i direktivet är medlemsstaterna fria att bestämma nivåerna för nedsättning. De måste dock tillämpas lika för alla producenter av en viss sorts alkoholvara, oavsett var producenten är etablerad. Om exempelvis öl från ett oberoende svenskt bryggeri ges en viss nedsättning måste även öl från oberoende utländska bryggerier av samma storlek ges samma nedsättning. Generellt gäller även att nedsättningen måste tillämpas lika för olika drycker inom en viss kategori av alkoholvaror. Om exempelvis en medlemsstat väljer att tillämpa en nedsatt skatt för whisky, måste motsvarande nedsättning även tillämpas för gin, rom, vodka och andra typer av etylalkohol. För andra jästa drycker är det dock möjligt att begränsa nedsättningen till vissa typer av drycker.

Om en medlemsstat väljer att tillämpa nedsatt skatt kopplas nedsättningen till dryckerna, oavsett vem som blir skattskyldig för dem. För en alkoholvara som tillverkas utanför ett skatteupplag (se nedan) blir normalt tillverkaren skattskyldig. För en alkoholvara som har tillverkats i ett annat land och sedan fraktas till Sverige beror skattskyldigheten på förhållandet mellan avsändaren och mottagaren, men det är normalt säljaren, mottagaren eller den som deklarerar tull som blir skattskyldig för skatt i Sverige. I praktiken sker dock nästan all yrkesmässig tillverkning,

införsel och import inom det s.k. uppskovssystemet. I det kan vissa godkända aktörer, kallade upplagshavare, utan skatt tillverka och flytta alkoholvaror mellan vissa godkända platser, kallade skatteupplag, enligt ett särskilt förfarande. Varorna förblir obeskattade tills de lämnar uppskovsförfarandet, vilket normalt sker genom att varorna tas ut ur ett skatteupplag utan att flyttas till ett annat skatteupplag eller vissa särskilt angivna platser. Om exempelvis ett litet oberoende ölbryggeri som är godkänt som upplagshavare tillverkar öl i ett skatteupplag inträder ingen skattskyldighet. Om bryggeriet säljer ölen till en partihandlare som också är godkänd som upplagshavare och flyttar ölen till dennes skatteupplag inträder inte heller någon skattskyldighet. Om partihandlaren sedan säljer ölen till en restaurang som inte är upplagshavare blir partihandlaren skattskyldig när ölen flyttas ur partihandlaren skatteupplag. Det blir i detta fall partihandlaren som får nedsatt alkoholskatt.

Den 1 juli 2025 infördes svenska regler om nedsatt skatt för öl från oberoende småbryggerier. Nedsättningen omfattar öl producerad av producenter vars årsproduktion uppgår till som mest 3 miljoner liter öl. Med årsproduktion avses produktionen av öl under föregående kalenderår. Producenterna som omfattas av nedsättning delas in i fem olika kategorier utifrån sin årsproduktion. Öl från producenter i kategorin med lägst produktion ges skattenedsättning med 50 procent. Nedsättningen minskar sedan stegvis med 10 procentenheter per kategori.

I budgetpropositionen för 2026 bedömde regeringen att motsvarande nedsättning borde införas även för övriga alkoholhaltiga drycker som produceras av oberoende småproducenter (prop. 2025/26:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 13.17).

3 Sänkt alkoholskatt på drycker från oberoende småproducenter

3.1 En skattenedsättning införs

Promemorians förslag: Det införs ett system för nedsatt skatt på alkoholhaltiga drycker från småproducenter.

Skälen för förslaget: När skattenedsättningen för öl från oberoende småproducenter infördes var syftet att förbättra de ekonomiska förutsättningarna för små ölproducenter. Marknaden för försäljning av öl domineras generellt av några få, stora producenter eller producenter som ingår i stora koncerner. Exempelvis kommer ungefär nio tiondelar av all svensk öl som säljs på Systembolaget från något av de fem största svenska bryggerierna. Situationen ser liknande ut även vid produktion av andra alkoholdrycker än öl. Inom kategorin andra jästa drycker är det endast några få stora producenter vars årsproduktion överstiger maxnivåerna i direktivet och de producerar ungefär nio tiondelar av all dryck inom kategorin. För stora producenter uppkommer normalt stordriftsfördelar, vilket medför att kostnaden per producerad liter generellt blir lägre än för

småproducenter. När promemorian om sänkt alkoholskatt för öl från oberoende småbryggerier remitterades ansåg flera remissinstanser att nedsättningen borde gälla andra drycker än öl. Det bedöms sammantaget finnas skäl att införa en motsvarande nedsättning även för andra alkoholdrycker än öl.

När skattesatser för alkohol bestäms måste alltid effekterna för folkhälsan beaktas. Sänkt skatt skapar ett utrymme för leverantören att sänka priset och ett lägre pris riskerar att öka konsumtionen. Drycker från småproducenter står för en mycket liten del av den totala alkoholförsäljningen i Sverige. Som nämnts ovan dominerar marknaden för försäljning av alkoholdrycker generellt av några få, stora producenter eller producenter som ingår i stora koncerner. Alkoholdrycker från småproducenter befinner sig ofta i de övre prissegmenten, och en sänkt skatt bedöms inte påverka prisbildningen på marknaden som helhet i någon större utsträckning. Det är därutöver svårt att bedöma i vilken mån en sänkt skatt skulle användas till att sänka priser. En sänkt skatt kan också, i den mån priserna inte justeras fullt ut, användas till att exempelvis utveckla verksamheten.

Sammantaget bedöms det som osannolikt att en skattenedsättning skulle resultera i en märkbart högre totalkonsumtion. Effekten på folkhälsan av en skattenedsättning för alkoholdrycker från oberoende småproducenter bedöms därmed kunna hållas mycket liten med rätt utformning av nedsättningen. Det föreslås därför att det införs ett system för nedsatt skatt på även andra alkoholdrycker än öl från småproducenter, d.v.s. för vin, andra jästa drycker, mellanklassprodukter och etylalkohol. När det gäller öl benämns småproducenterna ”småbryggerier” i lagtexten. När systemet ska utvidgas till att omfatta andra drycker föreslås att begreppet byts ut mot ”småproducenter”, för att samma begrepp ska kunna användas oavsett vilken dryck som produceras. I lagen (2022:156) om alkoholskatt benämns vidare öl, vin, andra jästa drycker, mellanklassprodukter och etylalkohol som ”alkoholvaror”. Detta begrepp kommer att användas nedan för att hänvisa till dessa kategorier. Även om olika former av alkoholhaltiga drycker är det absolut vanligaste som omfattas kan även andra alkoholhaltiga produkter omfattas av beskattning. Och om en sådan vara produceras av en småproducent gäller samma regler för skattenedsättning som för drycker.

Lagförslag

Förslaget innebär att det införs fyra nya paragrafer, 3 a, 4 a, 5 a och 6 a §§, i 2 kap. lagen (2022:156) om alkoholskatt samt ändringar i 1 kap. 13 och 15 §§ och 2 kap. 1, 2 a, 4 och 5 §§ samma lag.

3.2 Hur stora producenter omfattas?

Promemorians förslag: Skattenedsättningen ska omfatta alkoholvaror producerade av producenter vars årsproduktion uppgår till som mest 100 000 liter vin, 1,5 miljoner liter andra jästa drycker, 25 000 liter mellanklassprodukter eller 1 000 liter ren alkohol för etylalkohol.

Skälen för förslaget: När ett system för nedsatt skatt på alkoholvaror från småproducenter ska utformas blir den första frågan hur stora producenter som ska omfattas av en nedsättning. För öl är gränsen 3 miljoner liter per år. Även om alkoholskattedirektivet tillåter att producenter med en årsproduktion upp till 20 miljoner liter öl per år omfattas av nedsättningen bedömdes 3 miljoner liter öl per år vara en lämplig nivå eftersom den utesluter storskalig industriell produktion samtidigt som den ger mindre bryggerier en viss möjlighet att växa utan att bli av med nedsättningen (prop. 2024/25:47 s. 16). Som nämnts i avsnitt 2 är de maximala nivåerna som får omfattas av nedsättning betydligt lägre för andra alkoholvaror jämfört med öl. För vin är gränsen 100 000 liter per år, för andra jästa drycker 1,5 miljoner liter per år och för mellanklassprodukter 25 000 liter per år. För etylalkohol är nivån 1 000 liter ren alkohol per år. Dessa nivåer omfattar enbart småskalig produktion. Det finns alltså inget behov av att nationellt ha lägre gränser. Det föreslås därför att skattenedsättningen ska omfatta alkoholvaror producerade av producenter vars årsproduktion uppgår till som mest 100 000 liter vin, 1,5 miljoner liter andra jästa drycker, 25 000 liter mellanklassprodukter eller 1 000 liter ren alkohol för etylalkohol. Att gränsen för etylalkohol anges i liter ren alkohol innebär att man behöver räkna om produktionen från de faktiska varorna som produceras till ren alkohol. Exempelvis anses en producent som har producerat 1 000 liter gin med en alkoholhalt om 40 volymprocent och 500 liter rom med en alkoholhalt om 35 volymprocent ha en årsproduktion om 575 liter ren alkohol ($1000 \cdot 0,40 + 500 \cdot 0,35$).

I reglerna om nedsatt skatt för öl från oberoende småbryggerier avses med årsproduktion produktionen av öl under föregående kalenderår. Det finns inga skäl att använda någon annan definition av årsproduktionen för andra alkoholvaror.

Lagförslag

Förslaget innebär ändringar i 1 kap. 13 § lagen (2022:156) om alkoholskatt.

3.3 Utformningen av nedsättningen

Promemorians förslag: Producenterna som omfattas av nedsättning ska delas in i fem olika kategorier utifrån sin årsproduktion. Alkoholvaror från producenter i kategorin med lägst produktion ges skattenedsättning med 50 procent. Nedsättningen minskar sedan stegvis med 10 procentenheter per kategori.

Skälen för förslaget: Det finns flera möjliga utformningar av en nedsättning. Den enklaste varianten är att alla producenter upp till den maximala storleken ges samma nedsättning. Fördelen med ett sådant system är att det är enkelt att tillämpa. En nackdel är att det inte tar hänsyn till skillnaderna i storlek mellan olika småproducenter. Förutsättningarna för en ciderproducent som producerar 100 000 liter cider skiljer sig exempelvis betydligt från en som producerar 1 miljoner liter cider. En

annan nackdel är att det skapar en tröskeleffekt när en producent växer över maxnivån. Att gå från exempelvis halv skatt på all dryck av en viss sort som produceras till full skatt på all dryck av samma sort innebär att en producent kortsiktigt förlorar på att växa. Det riskerar även att skapa snedvridningar i konkurrensen eftersom producenter med relativt likvärdiga förutsättningar kan få stora skillnader i skattenivå, beroende på om deras produktion är precis över eller precis under gränsen. För att begränsa nackdelarna kan man i stället tänka sig ett system med flera olika nivåer av nedsättning, baserade på producentens årsproduktion. En större producent får då lägre skattenedsättning än en mindre. Ju fler nivåer systemet har, desto mer beaktas skillnaderna i storlek mellan olika producenter och desto mindre tröskeleffekter uppkommer. Men fler nivåer ökar också systemets komplexitet. Den mest långtgående varianten av ett system med flera nivåer är ett där varje producent får en individuell skattesats, baserat på dess exakta årsproduktion uträknat med en eller flera matematiska formler. Systemet har förutsättningar att i princip helt eliminera tröskeleffekterna av att växa. Det riskerar dock att bli mycket komplext och administrativt betungande, både för de skattskyldiga och Skatteverket. Systemet kräver information om producentens exakta årsproduktion på liternivå. Den skattskyldige, som kan vara någon annan än producenten själv, kan inte läsa av skattesatsen i en tabell utan måste räkna fram den utifrån de matematiska formler som bestämmer skattenivån. En felräkning eller avrundning medför att fel skatt betalas, vilket innebär en förhållandevis hög risk för omedvetna fel. Systemet innebär också att det inte är möjligt att avgöra vilken skattesats som är tillämplig innan den exakta årsproduktionen är fastställd, vilket försvårar planering.

Nedsättningen för öl från oberoende småbryggerier är utformad på så sätt att producenterna som omfattas av nedsättning ska delas in i fem olika kategorier utifrån sin årsproduktion. Öl från producenter i kategorin med lägst produktion ges skattenedsättning med 50 procent, öl från producenter i kategorin med näst lägst produktion ges skattenedsättning med 40 procent, och så vidare. När systemet ska utökas till att omfatta andra alkoholvaror bedöms det lämpligt att ha en liknande utformning. Liksom för öl utgör det en avvägning mellan ett enkelt men oexakt system med bara två nivåer och ett komplext men mer exakt system med många nivåer. Ett system med fem nivåer håller nere nackdelar i form av tröskeleffekter samtidigt som det är relativt lättillämpat för både de skattskyldiga och Skatteverket. Att ha liknande utformning för öl som för andra alkoholvaror minskar även den administrativa bördan och skapar ett mer lättbegripligt system.

Sammantaget föreslås det att producenterna som omfattas av nedsättning ska delas in i fem olika kategorier utifrån sin årsproduktion. Alkoholvaror från producenter i kategorin med lägst produktion ges skattenedsättning med 50 procent. Nedsättningen minskar sedan stegvis med 10 procentenheter per kategori.

Lagförslag

Förslaget innebär att det införs fyra nya paragrafer, 3 a, 4 a, 5 a och 6 a §§, i 2 kap. lagen (2022:156) om alkoholskatt.

3.4 Krav för att omfattas av nedsättning

Promemorians förslag: Nedsättningen gäller enbart alkoholvaror från producenter som är juridiskt och ekonomiskt oberoende från andra producenter av samma kategori alkoholvaror och dessutom inte tillverkar på licens. För andra alkoholvaror än etylalkohol krävs även att producenten måste använda lokaler som är fysiskt skilda från andra producenter av samma kategori alkoholvaror. Om två eller fler småproducenter av någon annan alkoholvara än etylalkohol samarbetar räknas de som en oberoende liten producent, så länge inte deras totala produktion överstiger maxnivåerna. Nedsättningen gäller inte om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde.

För andra jäsna drycker gäller nedsättningen endast drycker som har framställts genom jäsning av frukter, bär, grönsaker, honung löst i vatten, eller genom jäsning av färsk eller koncentrerad juice som framställts av de ovannämnda varorna. Vid produktionen får alkohol endast tillsättas i sådan dos som är absolut nödvändig för att späda ut eller upplösa aromer. Tillsatsen av alkohol får inte medföra att alkoholhalten ökar med mer än 1,2 volymproducent eller att produktens karaktär avsevärt förändras.

Skälen för förslaget: I alkoholskattedirektivet finns, som nämns i avsnitt 2, vissa begränsningar för i vilka fall nedsatt skatt får tillämpas. En sådan begränsning är att en nedsättning enbart får tillämpas på oberoende producenter. I direktivet definieras detta som att producenten måste vara juridiskt och ekonomiskt oberoende av andra producenter av samma kategori alkoholvaror och inte får tillverka på licens. För andra alkoholvaror än etylalkohol finns även ett krav på att producenten måste använda lokaler som är fysiskt skilda från andra producenter av samma kategori alkoholvaror. Begränsningarna har tolkats av EU-domstolen i målen *Glückauf Brauerei GmbH*, C-83/08, EU:C:2009:228 och *Brasserie Bouquet*, C-285/14, EU:C:2015:353. Europeiska kommissionen har dessutom i september 2023 publicerat förklarande anmärkningar om tolkningen av dessa begränsningar. De senare är visserligen inte bindande för medlemsstaterna, men kan ändå användas som stöd vid tolkningen. Eftersom begränsningarna i direktivet är en förutsättning för att få tillämpa nedsatt skatt föreslås att nedsättningen enbart ska gälla alkoholvaror från producenter som är juridiskt och ekonomiskt oberoende från andra producenter av samma kategori alkoholvaror och dessutom inte tillverkar på licens. Det föreslås även ett krav på att producenter av andra alkoholvaror än etylalkohol använder lokaler som är fysiskt skilda från andra producenter av samma kategori alkoholvara. Kraven är samma som de som i dag gäller för öl från oberoende småbryggerier.

För att en producent ska vara juridiskt och ekonomiskt oberoende ställs krav på ledning och beslutsfattande, innehav av aktier och rösträtt. När det gäller ledning och beslutsfattande får inte andra producenter ha en rätt att tillsätta eller avsätta en majoritet av ledning eller styrelse. När det gäller aktierna får inte någon annan producent, direkt eller indirekt, äga 50 procent eller mer av dessa. Producenten får inte heller på något annat sätt vara ägd av samma person eller bolag som en annan producent. När det

gäller rösträtt får inte någon annan producent kontrollera, direkt eller genom överenskommelse med andra, en majoritet av rösterna eller på annat sätt utöva ett dominerande inflytande. När det gäller att lokalerna måste vara fysiskt skilda från andra producenters avses de rum och utrymmen där teknisk utrustning för att producera drycken eller tappa upp den i något förvaringskärl förvaras. Det spelar ingen roll om lokalerna ägs eller hyrs. Om två producenter använder samma lokal, men under olika tidsperioder, hindrar inte det att de anses vara oberoende. Om exempelvis en producent använder en lokal under januari–juni och en annan producent använder samma lokal under september–november anses de två producenterna inte vara beroende av varandra. De får dock inte dela lokaler under samma tidsperiod. Samtliga dessa krav gäller enbart i förhållande till andra producenter av samma kategori alkoholvaror. Ett gindestilleri kan alltså vara oberoende även om 60 procent av dess aktier ägs av en vinproducent, men inte om 60 procent av aktierna ägs av en eller flera producenter av vodka eller whisky (eftersom gin, vodka och whisky alla ingår i kategorin etylalkohol). På samma sätt kan ett ölbryggeri anses vara oberoende även om det delar lokaler med en ciderproducent. Kravet på skilda lokaler gäller inte för producenter av etylalkohol. Två spritdestillerier kan alltså dela lokaler utan att det påverkar deras status som oberoende.

Vidare krävs att producenten inte får tillverka på licens. För att anses vara oberoende får en producent inte utnyttja någon form av patent, varumärke eller tillverkningsprocess som ägs av någon annan. Bedömningen sker för varje alkoholsort för sig. Om en producent exempelvis tillverkar både öl och cider, och tillverkar cidern på licens, kan den anses vara en oberoende småproducent av öl om övriga krav är uppfyllda. Om en producent producerar en viss sorts alkoholvara på licens innebär det dock att alla alkoholvaror i samma kategori undantas från möjligheten till nedsatt skatt, och inte enbart den licensierade varan. Om ett ölbryggeri exempelvis tillverkar 20 000 liter öl på licens och 80 000 liter öl utan licens undantas hela produktionen om 100 000 liter öl från möjligheten till nedsättning.

För andra alkoholvaror än etylalkohol finns i alkoholskattedirektivet en möjlighet för medlemsstaterna att tillåta att två eller fler småproducenter som samarbetar med varandra räknas som en oberoende liten producent, så länge inte deras totala produktion överstiger maxnivåerna. Det föreslås att det införs ett sådant system. Det innebär att alkoholvarorna från två eller fler samarbetande småbryggerier får nedsatt skatt trots att producenterna är beroende av varandra, så länge deras totala årsproduktion inte överskrider maxnivån för den aktuella alkoholvaran. De får dock inte vara beroende av någon större producent av samma kategori alkoholvaror. Att de samarbetande producenterna ska räknas som en oberoende liten producent innebär att när det ska avgöras vilken skattenedsättning deras alkoholvaror har rätt till anses årsproduktionen för samtliga samarbetande småbryggerier uppgå till deras sammanlagda årsproduktion av den aktuella alkoholvaran. De hanteras emellertid separat i andra hänseenden. De deklarerar och betalar skatt var för sig. Det är enbart sådana samarbeten som innebär att producenterna anses beroende av varandra som omfattas av regeln. Om exempelvis två oberoende vinproducenter delar en monter på en mäsса påverkar inte det deras status som oberoende. Specialregeln

behöver därför inte tillämpas och deras årsproduktion beräknas för varje producent för sig. Som nämnts ovan omfattar specialregeln för samarbete mellan småproducenter inte producenter av etylalkohol. Om två eller flera småproducenter av etylalkohol samarbetar på ett sätt som innebär att de inte anses vara oberoende omfattas deras produkter alltså inte av skattenedsättningen.

Ett exempel kan illustrera hur skatten beräknas för samarbetande producenter. A är en oberoende småproducent av vin med en årsproduktion om 20 000 liter. B är en oberoende småproducent av vin med en årsproduktion om 30 000 liter. A och B inleder ett samarbete som innebär att A får producera vin på licens från B. Detta skulle normalt innebära att ingen av producenterna ansågs vara oberoende, men genom specialregeln för samarbete mellan småproducenter kan deras vin ändå få nedsatt skatt. För att avgöra vilken nedsättning som blir aktuell anses dock årsproduktionen för både A och B vara 50 000 liter (20 000 + 30 000). Allt vin som produceras av A eller B får därför 30 procents skattenedsättning. Om B skulle börja dela lokaler med den större vinproducenten C, som har en årsproduktion om 300 000 liter, skulle det innebära att varken A, B eller C anses vara oberoende och specialregeln om samarbete mellan småproducenter skulle inte vara tillämplig eftersom A, B och C:s totala årsproduktion överskrider 100 000 liter. Det vin som A, B eller C producerar får därför ingen skattenedsättning.

Som nämnts ovan är syftet med nedsättningen att förbättra förutsättningarna för oberoende småproducenter av alkohol. Det är ofta fråga om småföretagare som kämpar hårt med sin verksamhet. Det förekommer dock även småskalig produktion av alkohol som inte följer gällande regler. Ett exempel på detta är s.k. hembränning, där personer olagligen tillverkar sprit för eget bruk eller försäljning till andra. Dessa personer betalar normalt inte skatt, eftersom det skulle avslöja deras verksamhet. Men när sådan verksamhet upptäcks beskattas alkoholen. I en sådan situation skulle det vara stötande om alkoholen fick en lägre skattesats på grund av att tillverkningen skett i liten skala. Olaglig tillverkning utgör dock en mycket liten del av den totala produktionen. Ett krav på att beskattningsmyndigheten eller de skattskyldiga ska kontrollera om tillverkningen varit laglig varje gång skattskyldighet inträder skulle därmed bli orimligt betungande. Det föreslås därför att nedsättningen inte ska gälla om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde. Det föreligger alltså en presumtion för att tillverkningen är laglig. I normalfallet kan därmed både beskattningsmyndigheten och de skattskyldiga utgå från att tillverkningen har varit laglig och alkoholvaran får nedsatt skatt om övriga förutsättningar är uppfyllda. I fallet då en olaglig verksamhet upptäcks av myndigheterna ska dock den lägre skattesatsen inte tillämpas. För alkohol som har producerats i ett annat land torde det i praktiken vara mycket sällsynt att den svenska beskattningsmyndigheten har kännedom om att tillverkningen har skett i strid med det andra landets lagstiftning, men det kan exempelvis bli aktuellt om en utländsk myndighet kontaktar den svenska efter att ha spårat olaglig alkohol som har fraktats till Sverige.

För andra jäsna drycker finns vissa ytterligare krav i alkoholskattedirektivet. Nedsatt skatt får endast tillämpas på drycker som har framställts genom jäsning av frukter, bär, grönsaker, honung löst i vatten, eller genom

jäsning av färsk eller koncentrerad juice som framställts av de ovannämnda varorna. Vid produktionen får ingen alkohol tillsättas förutom alkohol för att späda ut eller upplösa aromer i sådan dos som är absolut nödvändig, förutsatt att alkoholhalten inte ökar med mer än 1,2 volymprocent och produktens karaktär inte avsevärt förändras. Eftersom dessa krav är en förutsättning för att få tillämpa nedsatt skatt föreslås att nedsättningen för andra jästa drycker begränsas till att enbart gälla sådana drycker som uppfyller kraven.

Lagförslag

Förslaget innebär att det införs fem nya paragrafer, 3 a, 4 a, 4 b, 5 a och 6 a §§, i 2 kap. lagen (2022:156) om alkoholskatt samt ändringar i 1 kap. 13 och 15 §§ och 2 kap. 2 a § samma lag.

3.5 Skatteverkets och Tullverkets hantering

Promemorians förslag: Skatteverket ska ges möjlighet att förelägga den som är eller kan antas vara en oberoende småproducent att inkomma med uppgifter om huruvida den är en oberoende småproducent och i så fall vilken årsproduktion den har. Skatteverket får revidera den som är eller kan antas vara en oberoende småproducent i syfte att kontrollera uppgifterna i en skattedeklaration.

Promemorians bedömning: Registreringar som upplagshavare i Sverige bör kompletteras med uppgift om huruvida aktören anmält att den är en oberoende småproducent och i så fall vilken årsproduktion den har anmält. En enskild bör ha rätt att från Skatteverkets beskattningsverksamhet få ut uppgifter om huruvida en producent av en alkoholvara anmält att den är en oberoende småproducent av den aktuella alkoholvaran och i så fall producentens anmälda årsproduktion om det inte av särskild anledning kan antas att den som uppgiften avser eller någon närstående lider men om uppgiften röjs. Även eventuella anteckningar om att uppgifterna inte har accepterats av Skatteverket vid en prövning bör lämnas ut.

Skälen för förslaget och bedömningen: De föreslagna reglerna om nedsatt skatt för alkoholvaror producerade av oberoende småproducenter är utformade på så sätt att själva drycken får en lägre skattesats. Det är inte fråga om ett avdrag som den skattskyldige kan välja att göra eller ett frivilligt undantag som kan åberopas av den skattskyldige. Om en viss alkoholvara är producerad av en oberoende småproducent gäller en annan skattesats än om den är producerad av en stor producent eller en producent som inte är oberoende. På samma sätt som gäller för exempelvis alkoholhalt är det i första hand upp till den skattskyldige att beakta detta då skatten ska deklarerars. Det är dock viktigt att Skatteverket vid behov kan kontrollera uppgifterna. Skatteverket behöver därför ha tillgång till uppgifter om oberoende småproducenter och deras årsproduktion.

För öl från oberoende småbryggerier kompletteras registreringar som upplagshavare i Sverige med uppgift om huruvida aktören anmält att den är ett oberoende småbryggeri och i så fall vilken årsproduktion den har

anmält, samt eventuella samarbeten med andra småbryggerier och i så fall deras sammanlagda anmälda årsproduktion. När systemet med nedsättning föreslås utvidgas till att omfatta andra alkoholvaror bedöms det lämpligt att hantera informationen om alla producenter på samma sätt. Enligt 2 kap. 3 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet, skattedatabaslagen, får bl.a. underlag för fastställande av skatter och avgifter behandlas i beskattningsdatabasen. Mer exakt vilka uppgifter som registreras regleras på förordnings- och föreskriftsnivå. Uppgifterna om huruvida en aktör är en oberoende småproducent och i så fall vilken årsproduktion den har behövs för att fastställa korrekt skatt för producentens varor och utgör därmed underlag för fastställande av skatt. Liksom för öl utgör dock en komplettering av en registrering som upplagshavare med dessa uppgifter inte någon form av godkännande som oberoende småproducent. Det innebär inte heller att Skatteverket på något sätt certifierar uppgifterna eller godtar att alkoholvaror från den aktuella producenten är berättigade till nedsatt skatt. Det är enbart en registrering av att producenten anser sig uppfylla kraven och vilken årsproduktion producenten har angett. Prövningen av om en alkoholvara från en viss producent ska få nedsatt skatt görs när skattskyldigheten prövas. Om Skatteverket vid en sådan prövning, eller senare omprövning, inte accepterar uppgiften bör en särskild anteckning om detta göras i anslutning till de registrerade uppgifterna. Även detta är dock en kompletterande uppgift till en befintlig registrering. Det bedöms sammantaget inte finnas något behov av lagändring, utan reglering av registreringen kan ske på förordningsnivå. För utländska småproducenter bedöms det inte behövas något särskilt register.

De föreslagna reglerna om nedsatt skatt innebär att den aktör som blir skattskyldig för drycken behöver veta om den är producerad av en oberoende småproducent och i så fall vilken årsproduktion producenten har. Utan dessa uppgifter är det inte möjligt att deklarerat korrekt skatt för den aktuella alkoholvaran. Det innebär att andra än producenterna själva behöver veta vilka som är oberoende småproducenter och vilken årsproduktion de har. Enligt 2 kap. 5 § skattedatabaslagen har enskilda i vissa fall rätt att ta del av de uppgifter som Skatteverket har registrerat i beskattningsdatabasen. I lagrådsremissen Framtidens dataskydd vid Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten, som beslutades den 6 november 2025, föreslås att lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet ska upphävas och ersättas av en ny lag. Vilka uppgifter som enskilda kan ta del av föreslås dock regleras på förordningsnivå. Ändringarna föreslås träda i kraft den 2 april 2026. På samma sätt som gäller för öl bör enskilda ha en rätt att få ut uppgifter om huruvida en producent av alkoholvaror anmält att den är en oberoende småproducent och i sådana fall producentens anmälda årsproduktion och eventuell anteckning om att uppgifterna inte har accepterats av Skatteverket vid en prövning. Detta kan dock regleras på förordningsnivå. Som nämnts ovan innebär registreringen inte en prövning av om en dryck från den aktuella producenten är berättigad till nedsatt alkoholskatt. Att en enskild får ut uppgifter om anmäld status som oberoende småproducent och anmäld årsproduktion innebär således inte ett förhandsbesked i fråga om beskattning. Det är enbart ett sätt för en aktör att få reda på om

producenten anser att drycken är berättigad till nedsättning och i så fall med hur mycket.

Eftersom uppgifterna om status som oberoende småproducent och årsproduktion innebär sänkt skatt för deras alkoholvaror har småproducenter normalt ett starkt intresse av att lämna dessa uppgifter till Skatteverket. Om de själva är skattskyldiga för alkoholvaran har uppgifterna en direkt påverkan på den skatt de ska betala och om någon annan är skattskyldig blir det ett försäljningsargument för alkoholvaran att den är berättigad till nedsatt skatt. Om en producent trots detta inte frivilligt inkommer med uppgifterna behöver dock Skatteverket ha möjlighet att hämta in dem. I den mån producenten själv blir skattskyldig för alkoholvaran har Skatteverket enligt befintliga regler möjligheter till föreläggande och revision, eftersom uppgifterna då behövs för att kontrollera de uppgifter som producenten lämnat i sin punktskattedeklaration. I de fall då någon annan blir skattskyldig eller då inhämtandet av uppgiften inte direkt är kopplat till en skattedeklaration finns dock i dag inte några sådana kontrollmöjligheter för andra alkoholvaror än öl. Det föreslås därför att Skatteverket ges möjlighet att förelägga den som är eller kan antas vara en oberoende småproducent att inkomma med uppgifter huruvida den är en oberoende småproducent och i så fall vilken årsproduktion den har. Det föreslås även att Skatteverket ska få revidera den som är eller kan antas vara en oberoende småproducent i syfte att kontrollera uppgifterna i en skattedeklaration.

Registrering och utlämning av uppgifter utgör personuppgiftsbehandling enligt EU:s dataskyddsförordning⁹ om uppgifterna avser en fysisk person (artikel 4.1). I de fall de nya uppgifterna avser ett aktiebolag eller handelsbolag kommer behandlingen således inte utgöra personuppgiftsbehandling. I de fall småproducenten drivs som en enskild firma blir uppgifterna om att en producent anmälts som oberoende småproducent samt om anmäld årsproduktion däremot personuppgifter eftersom en enskild firma alltid drivs av en enda fysisk person. Förslaget kan därmed förväntas innebära en viss, mycket begränsad, utökad personuppgiftsbehandling. Det är inte fråga om känsliga personuppgifter. Den rättsliga grunden för personuppgiftsbehandlingen är att den är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning (artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning). Den aktuella grunden för behandlingen är vidare fastställd i den nationella rätten på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 b i EU:s dataskyddsförordning. Vid en avvägning mellan den registrerades personliga integritet och behovet av att personuppgiften behandlas anses behandlingen vara proportionerlig.

Tullverket kan i vissa fall bli beskattningsmyndighet. Det gäller bl.a. för alkoholvaror som importeras från ett tredjeland utan att flyttas under uppskovsförfarande från platsen för import och för alkoholvaror som har omhändertagits enligt lagen (1998:506) om flyttning och kontroll av vissa punktskattepliktiga varor. Eftersom nästan alla kommersiella transporter

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

av alkohol i praktiken sker under uppskovsförfarande blir Tullverket beskattningsmyndighet främst i de fall då privatpersoner är skattskyldiga. Det är en mycket liten del av den alkohol som konsumeras i Sverige som är producerad av oberoende småproducenter. Det bedöms att även bland de alkoholvaror som privatpersoner importerar till Sverige på ett sådant sätt att de blir skattskyldiga är det en mycket liten andel som är producerad av oberoende småproducenter. I många fall kommer det att vara uppenbart att alkoholvaran inte är föremål för nedsatt skatt, eftersom den är producerad av stora, internationella aktörer. Det bedöms sammantaget vara relativt få fall där Tullverket kommer att behöva göra en bedömning av om en alkoholvara är producerad av en oberoende småproducent. I dessa fall är det i första hand upp till den skattskyldige att lämna in underlag som visar att alkoholvaran ska beskattas med den lägre skattesatsen.

Lagförslag

Förslaget innebär ändringar i 37 kap. 10 a § och 41 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

3.6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2026. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Skälen för förslaget: Det är angeläget att förslaget träder i kraft så snart som möjligt, för att kunna förbättra förutsättningarna för små producenter av alkoholvaror. Samtidigt innebär förslaget relativt stora tekniska ändringar i skattesystemet, vilket både de skattskyldiga, Skatteverket och Tullverket behöver anpassa sina rutiner för. Skatteverket och Tullverket kan dock utgå från det befintliga systemet för öl från oberoende småbryggerier. Sammantaget bedöms att ett ikraftträdande den 1 juli 2026 ger både myndigheter och de skattskyldiga tillräckligt med tid att anpassa sina verksamheter och det föreslås därför att ändringarna ska träda i kraft detta datum.

Eftersom förslaget medför ändringar i skattesatserna bör de inte ges retroaktiv effekt. Det föreslås därför att äldre bestämmelser fortfarande ska gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Någon sådan regel bedöms dock inte behövas avseende ändringen i skatteförfarandelagen (2011:1244).

4 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordning (2024:183) om konsekvensutredningar. De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i stort i

enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner (se nedan i avsnitt 4.1 för det avsteg som görs avseende effekter på oregistrerad konsumtion).

Förslagets konsekvenser bedöms inte vara av sådan omfattning att en större utvärdering är nödvändig. Efter ikraftträdandet kan förslaget utvärderas genom en uppföljning av Regeringskansliet tillsammans med exempelvis relevanta myndigheter eller branschorganisationer för att verifiera att syftet uppnåtts och för att oförutsedda konsekvenser av förslaget ska kunna uppdagas.

4.1 Offentligfinansiella effekter

Förslaget beräknas minska skatteintäkterna med omkring 10 miljoner kronor år 2026 (delårseffekt eftersom förslaget föreslås träda i kraft 1 juli 2026). Helårseffekten uppgår därefter till omkring 20 miljoner kronor per år. Av den offentligfinansiella effekten härrör omkring 53 procent från sänkt alkoholskatt på andra jästa drycker (bl.a. cider) från småproducenter. I tabell 4.1 presenteras den offentligfinansiella effekten för åren 2026 t.o.m. 2028. Bruttoeffekten avser den direkta effekten på intäkterna från alkoholskatt, medan nettoeffekten även beaktar minskade mervärdesskatteintäkter eftersom punktskatteändringen antas resultera i ett lägre pris. På grund av avrundning syns dock inte denna effekt i tabellen.

Till grund för beräkningarna ligger prognos över alkoholskatteintäkter från de berörda alkoholdryckerna 2026 och en bedömning av hur stor andel som kommer träffas av sänkt skatt. Bedömningen av vilka volymer som kommer att omfattas av sänkt skatt baseras på bland annat, Systembolagets försäljningsstatistik, uppgifter från CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning) över storleken på konsumerad alkohol på restauranger samt bedömningar om storleken på exporten hos mindre svenska producenter och storleken på försäljningen från mindre producenter från andra länder. I beräkningarna antas, till skillnad mot vad som anges i Finansdepartementets beräkningskonventioner, att förslaget inte påverkar den oregistrerade konsumtionen. Detta framför allt då förslaget inte bedöms påverka prisbildningen på marknaden som helhet.

Tabell 4.1 Offentligfinansiella effekter av nedsatt alkoholskatt på alkoholhaltiga drycker från småproducenter.

Miljarder kronor, fasta priser

	Brutto 2026	Netto 2026	Netto 2027	Netto 2028	Varaktig effekt
Alkoholhaltiga drycker från småproducenter	-0,01	-0,01	-0,02	-0,02	-0,02

Källa: Finansdepartementet

Anm. Effekten för 2026 utgör en delårseffekt vid ett införande 1 juli.

I vilken grad skattenedsättningen resulterar i ett lägre pris är i grunden en empirisk fråga och prisövervältringen kan också variera mellan producenter och över tid. Om företagen inte sänker sina priser fullt ut kan skatteintäkterna minska mindre än vad som anges i tabellen ovan. Det beror till stor del på att mervärdesskatteintäkterna inte minskar lika mycket vid en mindre sänkning av priserna. Även intäkter från andra skatter, såsom bolagsskatt, skulle kunna påverkas beroende på hur företagen väljer att använda det ökade ekonomiska handlingsutrymme som den sänkta skatten medför. I tabell 4.2 nedan redovisas föreslagna skattesatser för den producerade alkoholdrycken från en producent inom de olika produktionsintervallen.

Tabell 4.2 Skattesatser för respektive alkoholdryck inom de olika produktionsintervallen

Alkoholdryck och produktionsintervall (liter)	Skattenedsättning (%)	Skattesats i juli 2025, fördelat utifrån alkoholhalt (kr per liter)				
		>2,25–4,5	>4,5–7	>7–8,5	>8,5–15	>15–18
Vin¹						
0–20 000	50	5,19	7,76	10,56	14,79	30,95
20 001–40 000	40	6,23	9,20	12,67	17,75	37,14
40 001–60 000	30	7,27	10,74	14,78	20,71	43,33
60 001–80 000	20	8,30	12,27	16,90	23,66	49,52
80 001–100 000	10	9,34	13,81	19,01	26,62	55,71
100 001–	0	10,38	15,34	21,12	29,58	61,90
Andra jästa drycker¹						
0–250 000	50	5,19	7,67	10,56	14,79	30,95
250 001–500 000	40	6,23	9,20	12,67	17,75	37,14
500 001–750 000	30	7,27	10,74	14,78	20,71	43,33
750 001–1 000 000	20	8,30	12,27	16,90	23,66	49,52
1 000 001–1 500 000	10	9,34	13,81	19,01	26,62	55,71
1 500 001–	0	10,38	15,34	21,12	29,58	61,90
Mellanklassprodukter¹		>1,2–15	>15–22			
0–5 000	50	18,67	30,95			
5 001–10 000	40	22,40	37,14			
10 001–15 000	30	26,14	43,33			
15 001–20 000	20	29,87	49,52			
20 001–25 000	10	33,61	55,71			
25 001–	0	37,34	61,90			

Alkohol dryck och produktionsintervall (liter)	Skattenedsättning (%)	Skattesats i juli 2025, fördelat utifrån alkoholhalt (kr per liter)
Etylalkohol²		>1,2
0–200	50	263,49
200–400	40	316,18
400–600	30	368,88
600–800	20	421,58
800–1 000	10	474,27
1 001–	0	526,97

¹ Skattesatserna för vin, andra jästa drycker samt mellanklassprodukter gäller per liter

² Skattesatserna och produktionsintervallen för etylalkohol gäller per liter ren alkohol.

4.2 Effekter för företagen

Vilka företag som berörs

Det finns primärt två grupper av företag som berörs. Vad gäller ekonomiska effekter antas att den sänkta alkoholskatten i huvudsak påverkar producenterna av berörda alkohol drycker även om alkoholskatten kan betalas in till staten av andra skattskyldiga, främst upplagshavare (se avsnitt 2). Vad gäller administrativa effekter kommer både producenter och aktörer som enbart är skattskyldiga, exempelvis upplagshavare, att påverkas.

Förslaget innebär att alkoholhaltiga drycker från oberoende producenter, vars årsproduktion understiger en viss volym, får nedsatt alkoholskatt. Den sänkta alkoholskatten gäller både drycker som säljs via Systembolaget och drycker som säljs genom andra kanaler, exempelvis från importörer direkt till restauranger. Den sänkta alkoholskatten gäller också både drycker från svenska producenter och drycker från producenter i andra länder som säljs i Sverige.

Branschen för små producenter av alkohol drycker, andra än öl, domineras av några få stora producenter. Enligt Systembolagets försäljningsstatistik 2023 fanns det knappt 400 svenska producenter med försäljning av alkohol drycker, andra än öl, på Systembolaget. Majoriteten av dessa producenter är mycket små och får sänkt alkoholskatt med förslaget medan några få stora producenter vars drycker inte får sänkt alkoholskatt har en marknadsandel på mer än 90 procent.

Effekter på administrativa kostnader

De administrativa kostnaderna för de berörda företagen påverkas. Eftersom skattenedsättningen enligt förslaget beror på produktionsvolymen i liter behöver producenter och andra skattskyldiga (se avsnitt 2) följa produktionsvolymen för att kunna betala rätt skatt. För framför allt skattskyldiga som hanterar drycker från flera olika

producenter, exempelvis partihandlare, kan det bli många olika produktionsnivåer att följa om flera av dryckerna får nedsatt skatt. Detta innebär en ökning i administrativ börda. Att producenterna behöver rapportera produktionsvolym till Skatteverket bedöms också kunna medföra en viss ökning av de administrativa kostnaderna. Det bedöms inte medföra någon större påverkan på den administrativa bördan för enskilda producenter att behöva uppdatera skattenivåerna i sina system, men kan komma att påverka skattskyldiga som hanterar flera skattesatser i viss utsträckning.

Ekonomiska effekter

Förslagets årliga offentligfinansiella bruttoeffekt på omkring 20 miljoner kronor visar hur mycket alkoholskatten sammantaget minskar för berörda företag.

Alkoholskatten syftar till att minska konsumtionen av alkohol genom att öka priset. Grundtanken med alkoholskatten är således att den vältras över i priset mot privatkonsumenten. Graden av prisövervältring kan dock i praktiken variera både mellan företag och över tid. I den mån den sänkta alkoholskatten övervältras i lägre pris, kan det medföra ökad efterfrågan och därigenom ökad försäljningsvolym för berörda företag. Det skulle på sikt också kunna medföra att mindre producenter tar marknadsandelar från större producenter av liknande alkoholdrycker. Det bedöms dock inte möjligt att kvantifiera eventuella volymförändringar, bl.a. beroende på att priselasticiteten för exempelvis lokalt, hantverksmässigt producerad cider är svår att bedöma.

I den mån den sänkta alkoholskatten inte övervältras i lägre pris, kan i stället det ekonomiska handlingsutrymmet hos företaget öka. Det ökade ekonomiska handlingsutrymmet kan användas till att öka vinstmarginaler eller investera i verksamheten. Sammantaget bedöms förslaget ha en positiv inverkan på berörda företag.

Förslaget kan även stimulera till att fler företag startas, exempelvis genom att fler testar sin affärsidé eller utökar sin hobbyverksamhet till heltid. Det saknas uppgifter för att bedöma hur stor denna positiva effekt på nyföretagandet kan vara. Bedömningen är dock att den samlade effekten på nyföretagandet i ekonomin som helhet är begränsad.

Effekter på konkurrens

Förslaget innebär att de ekonomiska förutsättningarna förbättras för de producenter av alkoholdrycker som får sänkt alkoholskatt med förslaget. Ur ett konkurrensperspektiv innebär detta samtidigt en relativ försämring för svenska producenter av samma drycker vars drycker inte får sänkt alkoholskatt eller inte får en lika stor sänkning av alkoholskatten. Denna förändring bör dock ses mot bakgrund av att de producenter vars drycker får sänkt alkoholskatt ofta har konkurrensnackdelar i jämförelse med de större producenterna på marknaden, eftersom de större företagen normalt sett har stordriftsfördelar som gör att kostnaden per producerad liter blir lägre ju större volymer som produceras.

Marknaden för små producenter av alkoholdrycker, andra än öl, karaktäriseras av några få stora producenter som står för den absoluta majoriteten av den producerade alkoholdrycken och många betydligt mindre som står för en liten del av produktionen. Vad gäller svenska ciderproducenter är det omkring 90 procent som producerar under 100 000 liter cider per år. Denna hantverksmässigt framställda cider säljs ofta lokalt på restauranger och på de lokala Systembolagsbutikerna eller så finns dryckerna i beställningssortimentet på Systembolaget. Priset för denna cider är betydligt högre än cider från de absolut största svenska ciderproducenterna på Systembolaget. För en hantverksmässigt framställd cider på 33 cl och en alkoholhalt på 4,5 volymprocent kan priset uppgå till omkring 30 kronor medan priset på en motsvarande cider från en av de största svenska producenterna kan uppgå till omkring 16 kronor på Systembolaget. Vid ett antagande om fullt prisgenomslag och en sänkt alkoholskatt med 50 procent innebär förslaget att priset för den hantverksmässigt framställda cidern minskar med 3,2 kronor, inklusive moms.

Den samlade bedömningen är att alkoholskattesänkningen inte nämnvärt snedvrider konkurrensen mellan mindre producenter vars drycker får sänkt alkoholskatt och producenter vars drycker inte får någon nedsättning alls av skatten. Detta framför allt då drycker från sådana småproducenter utgör en mycket liten andel av marknaden samtidigt som deras produkter även vid full prisövervältring av skattesänkningen är betydligt dyrare än motsvarande lågprisprodukter.

I beräkningskonventionerna antas att en skattesatsförändring för en viss alkoholvara inte ger upphov till någon förändring av annan registrerad alkoholkonsumtion. Bedömning är att även vid detta förslag bör konsumtionen av sådan alkohol som omfattas av förslaget inte påverkas nämnvärt.

4.3 Effekter för sysselsättning

Förslaget kan på marginalen leda till att något fler företag startas och att befintliga företag växer något. Det kan i sin tur, på marginalen, ge positiva effekter för sysselsättningen i branschen. Eftersom den offentligfinansiella effekten endast uppgår till omkring 20 miljoner kronor kan en sådan effekt på sysselsättningen i branschen på kort sikt endast vara mycket begränsad.

De individer som kan komma att anställas eller starta företag till följd av förslaget bedöms i huvudsak inte ha någon svag koppling till arbetsmarknaden. Förslaget bedöms därför inte ha några effekter på den varaktiga sysselsättningen i ekonomin som helhet.

4.4 Effekter för Skatteverket, Tullverket och allmänna förvaltningsdomstolar

Förslaget innebär att Skatteverket behöver anpassa deklarationsblanketterna och anpassa sina system för producenterna att rapportera produktionsvolym. Skatteverket behöver också anpassa informations-

material och informera producenterna om skyldigheten att lämna uppgifter. Mycket av detta arbete kan dock utgå från det arbete som gjordes då reglerna om nedsatt skatt för öl från oberoende småbryggerier infördes. Eftersom det införs flera nya skattenivåer kommer det i vissa fall att tillkomma bedömningar vilken skattenivå som är tillämplig. Förändringarna kommer att ingå i den anpassning som årligen görs med anledning av ny eller förändrad lagstiftning. Eventuella tillkommande kostnader bedöms kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Även Tullverket behöver uppdatera information och blanketter för de fall då Tullverket blir beskattningsmyndighet. Även detta arbete kan dock utgå från det arbete som gjordes då reglerna om nedsatt skatt för öl från oberoende småbryggerier infördes. Kostnaderna för detta bedöms kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslaget bedöms inte medföra några ökade kostnader för andra myndigheter. Eftersom förslaget innebär ytterligare ett bedömningsmoment som i vissa fall ska beaktas avseende alkoholbeskattning skulle det kunna innebära en viss ökning i antalet överklagade beslut, och därmed även en viss ökning av antalet mål i de allmänna förvaltningsdomstolarna. Det bedöms dock vara en mycket liten andel av målen om alkoholskatt som påverkas, och mål om alkoholskatt är i sig en relativt liten målkategori. Påverkan på den totala mängden mål eller arbetsbelastningen i stort i de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms därför vara ytterst begränsad. Eventuella tillkommande utgifter för domstolarna bedöms kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

4.5 Effekter för enskilda och för ekonomisk jämställdhet

Eftersom förslagets offentligfinansiella effekt är mycket låg bedöms effekter för enskilda och ekonomisk jämställdhet vara mycket begränsad. Förslagets påverkan beror på i vilken mån skattenedsättningen påverkar priset. En full övervältring av skattenedsättningen innebär lägre pris för konsumenterna.

Konsumtionen av alkohol totalt sett skiljer sig mellan kvinnor och män. I CAN:s rapport Självrapporterade alkoholvanor i Sverige 2004–2023 framgår att män konsumerade nästan dubbelt så stor volym av alkoholdrycker som kvinnor (90 procent mer) år 2023. Det finns även skillnader i vilken typ av dryck kvinnor och män konsumerar. Det saknas dock statistik över hur konsumtionen fördelar sig mellan män och kvinnor vad gäller berörda drycker. Om det är så att män konsumerar mer än kvinnorna av de berörda dryckerna skulle män kunna gynnas i större utsträckning. En sådan påverkan på fördelning bedöms dock vara mycket begränsad då den offentligfinansiella effekten av skattenedsättningen är mycket låg.

När det gäller sysselsättningen inom branschen saknas uppgifter kring fördelningen mellan män och kvinnor. Bedömningen är dock att förslaget inte nämnvärt påverkar den ekonomiska jämställdheten till följd av sin ringa karaktär.

Enskilda kan också påverkas i de fall de blir skattskyldiga för berörda alkoholdrycker från småproducenter vid import eller införsel. Dessa situationer bedöms dock vara sällsynta.

4.6 Effekter på folkhälsa och oregistrerad införsel

Förslaget bedöms inte nämnvärt påverka totalkonsumtionen av alkohol och därmed inte heller folkhälsan. Bedömningen baseras på att eftersom en ytterst liten andel av alla alkoholdrycker i Sverige får sänkt alkoholskatt är också eventuell påverkan på konsumtionen mycket liten. Det kan illustreras på följande vis. Förslaget bedöms minska intäkterna från alkoholskatt med drygt 0,02 miljarder kronor per år (motsvarar den offentligfinansiella bruttoeffekter per helår). De totala intäkterna från alkoholskatt beräknas för 2026 till 18,3 miljarder. Förslaget innebär således att intäkterna från alkoholskatt minskar med omkring 1 promille.

Dessutom bedöms berörda produkter även vid full prisövervältring fortsatt vara betydligt dyrare än motsvarande lågprisprodukter, varför förslaget inte nämnvärt bör påverka prisbilden på marknaden som helhet. Det är också osäkert i vilken mån som förslaget resulterar i lägre priser.

Förslaget bedöms inte ha några effekter på vare sig smuggling eller oregistrerad införsel, framför allt p.g.a. att förslaget inte bör påverka prisbilden på marknaden som helhet. Eventuella prissänkningar sker på en mycket begränsad del av marknaden.

4.7 Övriga effekter

Förslaget bedöms inte ha några nämnvärda effekter för miljö, integration, inflation eller det kommunala självstyret.

5 Författningskommentar

5.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:156) om alkoholskatt

1 kap.

13 § Med oberoende småproducent av en viss alkoholvara avses i denna lag en sådan producent av *den aktuella alkoholvaran*

1. som är juridiskt och ekonomiskt oberoende av andra producenter av *samma typ av alkoholvara*,

2. som använder lokaler som är fysiskt skilda från lokaler som används av andra producenter av *samma typ av alkoholvara*,

3. som inte producerar på licens, och

4. vars årsproduktion av *den aktuella alkoholvaran* inte överstiger *den nivå som anges i andra stycket*.

Den nivå som avses i första stycket är för

– öl: 3 000 000 liter per år,

- vin: 100 000 liter per år,
- andra jästa drycker: 1 500 000 liter per år,
- mellanklassprodukter: 25 000 liter per år,
- etylalkohol: 1 000 liter ren alkohol per år.

Kravet i första stycket 2 gäller inte producenter av etylalkohol.

Paragrafen innehåller en definition av oberoende småbryggeri. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 4 i alkoholskattedirektivet.

Genom ändringarna i *första stycket* justeras paragrafens tillämpningsområde så att den omfattar småproducenter av alla sorters alkoholvaror, snarare än enbart öl. I paragrafen anges att med oberoende småproducent avses en producent av en viss alkoholvara som uppfyller vissa krav. Kraven anges i fyra punkter.

I *första punkten* anges att producenten måste vara juridiskt och ekonomiskt oberoende av andra producenter av samma typ av alkoholvara. Detta krav är samma som tidigare har gällt för småbryggerier. För att uppfylla detta ställs krav på ledning och beslutsfattande, innehav av aktier och rösträtt. När det gäller ledning och beslutsfattande får inte andra producenter ha en rätt att tillsätta eller avsätta en majoritet av ledning eller styrelse. När det gäller aktierna i bolaget får inte någon annan producent, direkt eller indirekt, äga 50 procent eller mer av dessa. Producenten får inte heller på något annat sätt vara ägd av samma person eller bolag som en annan producent. När det gäller rösträtt får inte någon annan producent kontrollera, direkt eller genom överenskommelse med andra, en majoritet av rösterna eller på annat sätt utöva ett dominerande inflytande. Kraven gäller enbart i förhållande till andra producenter av samma typ av alkoholvara. Ett gindestilleri kan alltså vara oberoende även om 60 procent av dess aktier ägs av en vinproducent, men inte om 60 procent av aktierna ägs av en eller flera producenter av vodka eller whisky (eftersom gin, vodka och whisky alla ingår i kategorin etylalkohol).

I *andra punkten* anges att producenten måste använda lokaler som är fysiskt skilda från lokaler som används av andra producenter av samma typ av alkoholvara. Även detta krav är samma som tidigare har gällt för småbryggerier. De lokaler som avses är de rum och utrymmen där teknisk utrustning för att producera alkoholvaran eller tappa upp den i något förvaringskärl förvaras. Det spelar ingen roll om lokalerna ägs eller hyrs. Om två producenter använder samma lokal, men under olika tidsperioder, hindrar inte det att de anses vara oberoende. Om exempelvis en producent använder en lokal under januari–juni och en annan producent använder samma lokal under september–november anses de två producenterna inte vara beroende av varandra. De får dock inte dela lokaler under samma tidsperiod. Kravet gäller enbart i förhållande till andra producenter av samma typ av alkoholvara. En vinproducent kan exempelvis anses vara oberoende även om det delar lokaler med en ciderproducent.

Enligt *tredje punkten* får producenten inte producera på licens. Även detta krav är samma som tidigare har gällt för småbryggerier. Kravet innebär att producenten inte får utnyttja någon form av patent, varumärke eller tillverkningsprocess som ägs av någon annan. Bedömningen sker för varje alkoholsort för sig. Om en producent exempelvis tillverkar både öl och cider, och tillverkar cidern på licens, kan den ändå anses vara en oberoende ölproducent om övriga krav är uppfyllda. Om en producent

producerar en viss alkoholvara på licens innebär det dock att alla alkoholvaror i samma kategori undantas från möjligheten till nedsatt skatt, och inte enbart den licensierade varan. Om ett ölbryggeri exempelvis tillverkar 20 000 liter öl på licens och 80 000 liter öl utan licens undantas hela produktionen om 100 000 liter öl från möjligheten till nedsättning.

I *fjärde punkten* anges att producentens årsproduktion av den aktuella alkoholvaran inte får överstiga den nivå som anges i andra stycket. Vad som avses med årsproduktion framgår av 14 §.

I det nya *andra stycket* finns nivåer för den maximala årsproduktion en producent får ha om den ska anses vara en småproducent. Nivåerna är 3 000 000 liter öl, 100 000 liter vin, 1,5 miljoner liter andra jästa drycker, 25 000 liter mellanklassprodukter eller 1 000 liter ren alkohol för etylalkohol. Att gränsen för etylalkohol anges i liter ren alkohol innebär att man behöver räkna om produktionen från de faktiska dryckerna som produceras till ren alkohol. Exempelvis anses en producent som har producerat 1 000 liter gin med en alkoholhalt om 40 volymprocent och 500 liter rom med en alkoholhalt om 35 volymprocent ha en årsproduktion om 575 liter ren alkohol ($1000 \cdot 0,40 + 500 \cdot 0,35$). Nivåerna räknas för varje typ av alkoholvara för sig. Om en producent producerar 200 000 liter vin och 300 000 liter andra jästa drycker anses den vara en småproducent av andra jästa drycker, men inte av vin.

I det nya *tredje stycket* anges att kravet i första stycket 2 inte gäller producenter av etylalkohol. Producenter av etylalkohol kan alltså dela lokaler utan att det påverkar deras status som oberoende småproducent.

Det finns inget krav på att producenten ska vara svensk. Även en utländsk producent kan alltså vara en oberoende småproducent om den uppfyller kraven.

Övervägandena finns i avsnitt 3.2 och 3.4.

15 § Om två eller flera producenter som var och en uppfyller kraven i 13 § samarbetar med varandra och enbart på grund av detta samarbete inte uppfyller kraven i 13 § 1–3 anses de ändå vara oberoende *småproducenter* om deras sammanlagda årsproduktion av *den aktuella alkoholvaran* inte överstiger *den nivå som anges i 13 § andra stycket*. I så fall ska årsproduktionen av *den aktuella alkoholvaran* för var och en av dem anses uppgå till deras sammanlagda årsproduktion av *alkoholvaran*.

Första stycket gäller inte om samarbetet avser produktion av etylalkohol.

Paragrafen innehåller en specialregel om samarbete mellan två oberoende småbryggerier. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 4 i alkoholskattedirektivet.

Genom ändringarna i *första stycket* justeras paragrafens tillämpningsområde så att den omfattar småproducenter av alla sorters alkoholvaror, snarare än enbart öl.

Regeln behandlar situationen då två eller flera producenter som var och en uppfyller kraven i 13 § samarbetar med varandra och enbart på grund av detta samarbete inte uppfyller kraven i 13 § 1–3. Producenterna anses då ändå vara oberoende småproducenter om deras sammanlagda årsproduktion av *den aktuella alkoholvaran* inte överstiger *den nivå som anges i 13 § andra stycket*. Regeln blir exempelvis tillämplig om två småproducenter av samma sorts alkoholvara är ekonomiskt eller juridiskt

beroende av varandra eller delar lokaler eller om en småproducent tillverkar på licens från en annan småproducent av samma sorts alkoholvara. Regeln avser enbart samarbete mellan två eller flera småproducenter. Ingen utav dem får vara beroende av en producent av samma sorts alkoholvara vars årsproduktion överstiger gränsen i 13 § andra stycket och småproducenternas sammanlagda årsproduktion av den aktuella alkoholvaran får inte heller överstiga gränsen. Varje sorts alkoholvara bedöms var för sig. Att en småproducent är beroende av en stor producent av någon annan sorts alkoholvara, exempelvis ett litet ölbryggeri som är beroende av en stor vinproducent, hindrar alltså inte att regeln blir tillämplig.

När regeln blir tillämplig ska årsproduktionen av den aktuella alkoholvaran för var och en av dem anses uppgå till deras sammanlagda årsproduktion av den aktuella alkoholvaran. Ett exempel kan illustrera hur skatten beräknas för samarbetande producenter.

A är en oberoende småproducent av vin med en årsproduktion om 20 000 liter. B är en oberoende småproducent av vin med en årsproduktion om 30 000 liter. A och B inleder ett samarbete som innebär att A får producera vin på licens från B. Detta skulle normalt innebära att ingen av producenterna ansågs vara oberoende, men genom specialregeln för samarbete mellan småproducenter kan deras vin ändå få nedsatt skatt. För att avgöra vilken nedsättning som blir aktuell anses dock årsproduktionen för både A och B vara 50 000 liter (20 000 + 30 000). Allt vin som produceras av A eller B får därför 30 procents skattenedsättning (jämför 2 kap. 3 a §). Om B skulle börja dela lokaler med den större vinproducenten C, som har en årsproduktion om 300 000 liter, skulle det innebära att varken A, B eller C anses vara oberoende och specialregeln om samarbete mellan småproducenter skulle inte vara tillämplig eftersom A, B och C:s totala årsproduktion överskrider 100 000 liter. Det vin som A, B eller C producerar får därför ingen skattenedsättning.

Det är enbart sådana samarbeten som innebär att producenterna anses beroende av varandra som omfattas av regeln. Om exempelvis två oberoende småproducenter av vin delar en monter på en mässa påverkar inte det deras status som oberoende. Specialregeln behöver därför inte tillämpas och deras årsproduktion beräknas för varje producent för sig.

I det nya *andra stycket* anges att reglerna i första stycket inte gäller om samarbetet avser produktion av etylalkohol. Om två eller flera småproducenter av etylalkohol samarbetar på ett sätt som innebär att de inte anses vara oberoende omfattas deras produkter alltså inte av skattenedsättningen.

Övervägandena finns i avsnitt 3.4.

2 kap.

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om

- skatt på öl (2 och 2 a §§),
- skatt på vin (3 och 3 a §§),
- skatt på andra jästa drycker (4–4 b §§),
- skatt på mellanklassprodukter (5 och 5 a §§),
- skatt på etylalkohol (6 och 6 a §§),
- undantag från skatteplikt för vissa varor (7–9 §§), och
- undantag från skatteplikt i vissa situationer (10–16 §§).

I paragrafen anges kapitlets innehåll.

Genom tillägg anges att det finns bestämmelser om skatt på vin, andra jästa drycker, mellanklassprodukter och etylalkohol även i nya 3 a, 4 a och b, 5 a respektive 6 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1.

2 a § För öl som har producerats av *en* oberoende *småproducent av öl* tas skatt i stället ut per liter med

- 50 procent av skatten om årsproduktionen uppgår till 500 000 liter eller mindre,
- 60 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 500 000 liter, men inte 750 000 liter,
- 70 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 750 000 liter, men inte 1 000 000 liter,
- 80 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 1 000 000 liter, men inte 2 000 000 liter, och
- 90 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 2 000 000 liter, men inte 3 000 000 liter.

Första stycket gäller inte om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde.

Paragrafen innehåller regler om skattenedsättning för öl som har producerats av ett oberoende småbryggeri.

Genom ändringen i *första stycket* byts ”ett oberoende småbryggeri” ut mot ”en oberoende småproducent av öl”. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Av ett nytt *andra stycke* framgår att första stycket inte gäller om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen av ölen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde. Formuleringen innebär att det finns en presumtion för att tillverkningen är laglig och att ölen alltså har rätt till skattenedsättning om övriga förutsättningar är uppfyllda. Varken beskattningsmyndigheten eller den skattskyldige har i detta sammanhang någon skyldighet att undersöka om tillverkningen har skett i enlighet med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde. Att beskattningsmyndigheten ska ”visa” innebär att den ska göra sannolikt att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde, vilket är det normala beviskravet i det ordinära beskattningsförfarandet (jfr prop. 2002/03:106 s. 118 f.). Det är själva tillverkningen som ska ha skett i strid med lagstiftningen för att undantaget ska bli tillämpligt. Att producenten har brutit mot några andra regler, exempelvis avseende marknadsföring eller bokföring, påverkar inte skatten på ölet. Om tillverkningen har skett i Sverige ska den ske i enlighet med bl.a. alkohollagen (2010:1622). Det innebär exempelvis att om beskattningsmyndigheten kan visa att öl har tillverkats utanför hemmet av en producent som inte är godkänd som upplagshavare för tillverkning eller bearbetning av öl och inte heller skattebefriad förbrukare får ölen inte nedsatt skatt (jämför 2 kap. 3 § alkohollagen). Tillverkningen behöver dock inte ha skett i ett skatteupplag. Eftersom det är osannolikt att en tillverkare som inte är godkänd som upplagshavare deklarerar skatt för tillverkningen blir regeln i praktiken främst aktuell om en sådan olaglig tillverkning upptäcks och det är fråga om att beskatta tillverkningen i

efterhand. Om tillverkningen har skett utanför Sverige blir ölen undantagen nedsatt skatt om det kan visas att tillverkningen har skett i strid med reglerna i det land där tillverkningen skedde. I praktiken torde det vara mycket sällsynt att den svenska beskattningsmyndigheten har kännedom om att tillverkningen har skett i strid med det andra landets lagstiftning, men det kan exempelvis bli aktuellt om en utländsk myndighet kontaktar den svenska efter att ha spårat olaglig alkohol som har fraktats till Sverige.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1 och 3.4.

3 a § För vin som har producerats av en oberoende småproducent av vin tas skatt i stället ut per liter med

- 50 procent av skatten om årsproduktionen uppgår till 20 000 liter eller mindre,
- 60 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 20 000 liter, men inte 40 000 liter,
- 70 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 40 000 liter, men inte 60 000 liter,
- 80 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 60 000 liter, men inte 80 000 liter, och
- 90 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 80 000 liter, men inte 100 000 liter.

Första stycket gäller inte om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde.

Paragrafen, som är ny, innehåller regler om skattenedsättning för vin som har producerats av en oberoende småproducent. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 9a i alkoholskattedirektivet.

I första stycket regleras de olika nivåerna av skattenedsättning. För vin som har producerats av en oberoende småproducent tas skatt, i stället för hela den skatt som anges i 3 §, ut med en procentandel av skatten som varierar beroende på producentens årsproduktion. Vad som avses med oberoende småproducent och årsproduktion framgår av 1 kap. 13 respektive 14 §. Nedsättningen gäller oavsett om det är producenten själv eller någon annan aktör som blir skattskyldig för vinet. Bedömningen av om den nedsatta skatten ska tillämpas för ett visst vin görs utifrån förhållandena då skattskyldigheten inträder, både vad avser årsproduktionen och om producenten är en oberoende småproducent. Det innebär exempelvis att om en småproducent av vin blir uppköpt av en stor vinproducent så att den inte längre är oberoende kommer vin från småproducenten inte längre att få nedsatt skatt, även om småproducenten var oberoende när vinet producerades.

Av andra stycket framgår att reglerna i första stycket inte gäller om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen av vinet har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde. Regeln motsvarar 2 kap. 2 a § andra stycket, se kommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1, 3.3 och 3.4.

4 § Skatt på andra jästa drycker tas ut per liter för

- drycker med en alkoholhalt som överstiger 2,25 men inte 4,5 volymprocent med 10,38 kronor,
- drycker med en alkoholhalt som överstiger 4,5 men inte 7 volymprocent med 15,34 kronor,

- drycker med en alkoholhalt som överstiger 7 men inte 8,5 volymprocent med 21,12 kronor, och
- drycker med en alkoholhalt som överstiger 8,5 men inte 15 volymprocent med 29,58 kronor.

För andra jästa drycker med en alkoholhalt på högst 2,25 volymprocent tas skatt ut med 0 kronor.

Med andra jästa drycker avses varor som hänförs till KN-nr 2206 men som inte omfattas av skatteplikt enligt 2 eller 2 a § och drycker som hänförs till KN-nr 2204 och 2205 men som inte omfattas av skatteplikt enligt 3 eller 3 a §, om

1. alkoholhalten överstiger 1,2 men inte 10 volymprocent, eller
2. alkoholhalten överstiger 10 men inte 15 volymprocent och alkoholhalten utslutande har uppkommit genom jäsning.

I paragrafen finns bestämmelser om skattebelopp och vad som avses med andra jästa drycker.

Genom en ändring i *tredje stycket* läggs 3 a § till bland de paragrafer som förhindrar att en dryck räknas som en annan jäst dryck. Om en dryck beskattas som vin anses den alltså inte vara en annan jäst dryck, oavsett om skatt tas ut med fullt belopp enligt 3 § eller med nedsatt belopp enligt 3 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1.

4 a § För andra jästa drycker som har producerats av en oberoende småproducent av andra jästa drycker tas skatt i stället ut per liter med

- 50 procent av skatten om årsproduktionen uppgår till 250 000 liter eller mindre,

- 60 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 250 000 liter, men inte 500 000 liter,

- 70 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 500 000 liter, men inte 750 000 liter,

- 80 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 750 000 liter, men inte 1 000 000 liter, och

- 90 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 1 000 000 liter, men inte 1 500 000 liter.

Första stycket gäller inte om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde.

Paragrafen, som är ny, innehåller regler om skattenedsättning för andra jästa drycker som har producerats av en oberoende småproducent. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 13a i alkoholskattedirektivet.

I *första stycket* regleras de olika nivåerna av skattenedsättning. För andra jästa drycker som har producerats av en oberoende småproducent tas skatt, i stället för hela den skatt som anges i 4 §, ut med en procentandel av skatten som varierar beroende på producentens årsproduktion. Vad som avses med oberoende småproducent och årsproduktion framgår av 1 kap. 13 respektive 14 §. Nedsättningen gäller oavsett om det är producenten själv eller någon annan aktör som blir skattskyldig för den andra jästa drycken. Bedömningen av om den nedsatta skatten ska tillämpas för en viss annan jäst dryck görs utifrån förhållandena då skattskyldigheten inträder, både vad avser årsproduktionen och om producenten är en oberoende småproducent. Det innebär exempelvis att om en småproducent av andra jästa drycker börjar dela lokaler med en stor producent av andra jästa drycker så att den inte längre är oberoende kommer andra jästa

drycker från småproducenten inte längre att få nedsatt skatt, även om småproducenten var oberoende när drycken producerades.

Av *andra stycket* framgår att reglerna i första stycket inte gäller om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen av den andra jästa drycken har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde. Regeln motsvarar 2 kap. 2 a § andra stycket, se kommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1, 3.3 och 3.4.

4 b § *De skattenivåer som anges i 4 a § är endast tillämpliga på sådana drycker som har framställts genom jäsning av frukter, bär, grönsaker, honung löst i vatten, eller färsk eller koncentrerad juice av någon av dessa varor. Vid produktionen av sådana drycker får alkohol endast tillsättas i sådan dos som är absolut nödvändig för att späda ut eller upplösa aromer. Tillsatsen av alkohol får inte medföra att alkoholhalten ökar med mer än 1,2 volymproducent eller att produktens karaktär avsevärt förändras.*

Paragrafen, som är ny, innehåller vissa krav för att andra jästa drycker ska omfattas av skattenedsättning enligt 4 a §. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 13a i alkoholskattedirektivet.

Skattenedsättningen enligt 4 a § är endast tillämplig på andra jästa drycker som har framställts genom jäsning av frukter, bär, grönsaker, honung löst i vatten, eller färsk eller koncentrerad juice av någon av dessa varor. Vid produktionen av sådana drycker får alkohol endast tillsättas i sådan dos som är absolut nödvändig för att späda ut eller upplösa aromer. Tillsatsen av alkohol får inte medföra att alkoholhalten ökar med mer än 1,2 volymproducent eller att produktens karaktär avsevärt förändras. Kraven följer direkt av alkoholskattedirektivet.

Övervägandena finns i avsnitt 3.4.

5 § Skatt på mellanklassprodukter tas ut per liter för

- drycker med en alkoholhalt som inte överstiger 15 volymprocent med 37,34 kronor, och
- drycker med en alkoholhalt som överstiger 15 volymprocent med 61,90 kronor.

Med mellanklassprodukter avses varor som hänförs till KN-nr 2204, 2205 och 2206 men som inte beskattas enligt 2–4 a §§ och vars alkoholhalt överstiger 1,2 men inte 22 volymprocent.

I paragrafen finns bestämmelser om skattebelopp och vad som avses med mellanklassprodukter.

Genom ändringen i *andra stycket* utökas uppräkningsen av de paragrafer som förhindrar att en dryck räknas som en mellanklassprodukt till att även omfatta nya 4 a §. Eftersom uppräkningsen anges som ett intervall kommer även nya 2 a och 3 a §§ att omfattas. Detta innebär att om en dryck beskattas som öl, vin eller annan jäst dryck anses den inte vara en mellanklassprodukt, oavsett om skatt tas ut med fullt eller nedsatt belopp.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1.

5 a § *För mellanklassprodukter som har producerats av en oberoende småproducent av mellanklassprodukter tas skatt i stället ut per liter med*

- 50 procent av skatten om årsproduktionen uppgår till 5 000 liter eller mindre,

- 60 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 5 000 liter, men inte 10 000 liter,
- 70 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 10 000 liter, men inte 15 000 liter,
- 80 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 15 000 liter, men inte 20 000 liter, och
- 90 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 20 000 liter, men inte 25 000 liter.

Första stycket gäller inte om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde.

Paragrafen, som är ny, innehåller regler om skattenedsättning för mellanklassprodukter som har producerats av en oberoende småproducent. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 18a i alkoholskattedirektivet.

I *första stycket* regleras de olika nivåerna av skattenedsättning. För en mellanklassprodukt som har producerats av en oberoende småproducent tas skatt, i stället för hela den skatt som anges i 5 §, ut med en procentandel av skatten som varierar beroende på producentens årsproduktion. Vad som avses med oberoende småproducent och årsproduktion framgår av 1 kap. 13 respektive 14 §. Nedsättningen gäller oavsett om det är producenten själv eller någon annan aktör som blir skattskyldig för produkten. Bedömningen av om den nedsatta skatten ska tillämpas för en viss mellanklassprodukt görs utifrån förhållandena då skattskyldigheten inträder, både vad avser årsproduktionen och om producenten är en oberoende småproducent. Det innebär exempelvis att om en småproducent av mellanklassprodukter börjar producera drycker på licens så att den inte längre är oberoende kommer mellanklassprodukter från småproducenten inte längre att få nedsatt skatt, även om småproducenten var oberoende när produkten producerades.

Av *andra stycket* framgår att reglerna i första stycket inte gäller om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen av mellanklassprodukten har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde. Regeln motsvarar 2 kap. 2 a § andra stycket, se kommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1, 3.3 och 3.4.

6 a § *För etylalkohol som har producerats av en oberoende småproducent av etylalkohol tas skatt i stället ut per liter ren alkohol med*

- 50 procent av skatten om årsproduktionen uppgår till 200 liter ren alkohol eller mindre,
- 60 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 200 liter ren alkohol, men inte 400 liter,
- 70 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 400 liter ren alkohol, men inte 600 liter,
- 80 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 600 liter ren alkohol, men inte 800 liter, och
- 90 procent av skatten om årsproduktionen överstiger 800 liter ren alkohol, men inte 1 000 liter.

Första stycket gäller inte om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde.

Paragrafen, som är ny, innehåller regler om skattenedsättning för etylalkohol som har producerats av en oberoende småproducent. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 22 i alkoholskattedirektivet.

I *första stycket* regleras de olika nivåerna av skattenedsättning. För etylalkohol som har producerats av en oberoende småproducent tas skatt, i stället för hela den skatt som anges i 6 §, ut med en procentandel av skatten som varierar beroende på producentens årsproduktion av ren alkohol. Att gränsen för etylalkohol anges i liter ren alkohol innebär att man behöver räkna om produktionen från de faktiska dryckerna som produceras till ren alkohol. Exempelvis anses en producent som har producerat 1 000 liter gin med en alkoholhalt om 40 volymprocent och 500 liter rom med en alkoholhalt om 35 volymprocent ha en årsproduktion om 575 liter ren alkohol ($1\,000 \cdot 0,40 + 500 \cdot 0,35$). Vad som avses med oberoende småproducent och årsproduktion framgår av 1 kap. 13 respektive 14 §. Nedsättningen gäller oavsett om det är producenten själv eller någon annan aktör som blir skattskyldig för produkten. Bedömningen av om den nedsatta skatten ska tillämpas för viss etylalkohol görs utifrån förhållandena då skattskyldigheten inträder, både vad avser årsproduktionen och om producenten är en oberoende småproducent. Det innebär exempelvis att om en småproducent av etylalkohol ökar sin årsproduktion så att den inte längre är en småproducent kommer all etylalkohol från producenten inte längre att få nedsatt skatt, även sådan som har producerats då producenten hade lägre årsproduktion.

Av *andra stycket* framgår att reglerna i första stycket inte gäller om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen av etylalkoholen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde. Regeln motsvarar 2 kap. 2 a § andra stycket, se kommentaren till den paragrafen. Notera dock att alkohollagens regler för tillverkning av etylalkohol skiljer sig något från reglerna om tillverkning av öl.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1, 3.3 och 3.4.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Av *första punkten* framgår att ändringarna träder i kraft den 1 juli 2026.

Enligt *andra punkten* gäller fortfarande äldre bestämmelser för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Det innebär exempelvis att vin för vilket skattskyldigheten inträder innan den 1 juli 2026 beskattas enligt de äldre reglerna även om deklarationen eller prövningen sker efter ikraftträdandet. Detsamma gäller om ett beslut avseende skattskyldighet som inträtt innan ikraftträdandet omprövas eller överklagas till domstol.

5.2 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

37 kap.

10 a § Skatteverket får förelägga den som är eller kan antas vara en oberoende *småproducent* enligt lagen (2022:156) om alkoholskatt att lämna uppgifter av betydelse för kontroll av dess status som oberoende *småproducent* eller dess årsproduktion.

I paragrafen finns regler om föreläggande mot oberoende småbryggerier.

Genom ändringen justeras regeln så att den omfattar samtliga oberoende småproducenter av alkoholvaror och inte enbart oberoende småbryggerier. Skatteverket får därmed förelägga den som är eller kan antas vara en oberoende småproducent enligt lagen (2022:156) om alkoholskatt att lämna uppgifter av betydelse för kontroll av dess status som oberoende småproducent eller dess årsproduktion, oavsett vilken sorts alkoholvara som producenten producerar. Möjligheten till föreläggande gäller oberoende av om producenten är skattskyldig eller inte och kompletteras av bestämmelser om vitesföreläggande i 44 kap. Vad som avses med oberoende småproducent framgår av 1 kap. 13 § lagen om alkoholskatt.

Övervägandena finns i avsnitt 3.5.

41 kap.

3 § Revision får göras hos

1. den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078),

2. någon annan juridisk person än ett dödsbo,

3. den som har anmält sig för registrering,

4. den som har ansökt om eller är godkänd för F-skatt,

5. sådant ombud för en beskattningsbar person som inte är etablerad i Sverige och som avses i 6 kap. 2 §,

6. den som har ansökt om godkännande som upplagshavare enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi, lagen (2022:155) om tobaksskatt eller lagen (2022:156) om alkoholskatt,

7. den som har ansökt om godkännande som registrerad varumottagare enligt lagen om skatt på energi, lagen om tobaksskatt eller lagen om alkoholskatt,

8. den som har ansökt om godkännande som skattebefriad förbrukare enligt lagen om skatt på energi eller lagen om alkoholskatt,

9. den som har ansökt om godkännande som registrerad avsändare enligt lagen om skatt på energi, lagen om tobaksskatt eller lagen om alkoholskatt,

10. den som har ansökt om godkännande som lagerhållare enligt lagen om skatt på energi, lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik, lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter eller lagen om tobaksskatt,

11. den som har ansökt om godkännande som registrerad mottagare eller registrerad EU-handlare enligt lagen om skatt på kemikalier i viss elektronik,

12. den som har ansökt om godkännande som registrerad distansförsäljare av tuggtobak och övrig tobak enligt lagen om tobaksskatt,

13. den som har ansökt om godkännande för särskild hantering av proviantering till havs enligt 8 kap. 4 § lagen om skatt på energi,

14. den som är eller kan antas vara en rapporteringsskyldig plattformsoperatör enligt 2 kap. 2 eller 3 § lagen (2022:1681) om plattformsoperatörers inhämtande av vissa uppgifter på skatteområdet och hos den som åtagit sig att genomföra de åtgärder för kundkännedom som anges i 6 kap. samma lag för en rapporteringsskyldig plattformsoperatörs räkning,

15. den som är eller kan antas vara en oberoende *småproducent* enligt lagen om alkoholskatt,

16. den som är eller kan antas vara en rapporteringsskyldig leverantör av kryptotillgångstjänster enligt 2 kap. lagen (2025:000) om inhämtande av vissa uppgifter om kryptotillgångar och hos den som åtagit sig att genomföra granskningsförfarandet som anges i 7 kap. samma lag för en sådan leverantörs räkning, och

17. den som är eller kan antas vara ett rapporteringsskyldigt finansiellt institut enligt 2 kap. 19 § lagen (2015:62) om identifiering av rapporteringspliktiga konton med anledning av FATCA-avtalet eller 2 kap. 21 § lagen (2015:911) om identifiering av rapporteringspliktiga konton vid automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton och hos den som åtagit sig att genomföra granskningsförfarandena som anges i 4–8 kap. i respektive lag för ett rapporteringsskyldigt finansiellt instituts räkning.

I paragrafen anges hos vem revision får göras.

Genom ändringen i *punkt 15* justeras regeln så att den omfattar samtliga oberoende småproducenter av alkoholvaror och inte enbart oberoende småbryggerier. Skatteverket får därmed göra revision hos den som är eller kan antas vara en oberoende småproducent enligt lagen (2022:156) om alkoholskatt, oavsett vilken sorts alkoholvara som producenten producerar. Regeln blir aktuell då någon annan än producenten är skattskyldig, exempelvis om en partihandlare blir skattskyldig för en alkoholvara från producenten och anger att den är berättigad till nedsatt skatt. Vad som avses med oberoende småproducent framgår av 1 kap. 13 § lagen om alkoholskatt. Utöver ändringen av vilka som omfattas av punkten görs även en redaktionell ändring.

För vilka syften Skatteverket får besluta om revision regleras i 2 §.

Övervägandena finns i avsnitt 3.5.